

Deliverable C1.2. Report on process description and progress¹

OPAL-Life pilottitilojen valintaprosessi

Hankkeen tausta ja tavoitteet

OPAL-Life on vuoden 2015 lopulla Luonnonvarakeskuksessa (Luke) alkanut EU:n rahoittama hanke, jonka tavoitteena on maatalouden ilmastopäästöjen vähentäminen kestävän tehostamisen periaatetta noudattaen. Tämä tarkoittaa maatalouden kehittämistä suuntaan, jossa ympäristöhyödyt, tilan kannattavuus ja tuottavuus sekä sosiaaliset näkökulmat tukevat toisiaan. Hanke tuottaa lopputuotteenaan työkalun, jonka avulla jokaisen viljelijän on mahdollista suunnitella omaa pellonkäyttöään kustannustehokkaampaan ja ympäristöystävällisempään suuntaan. OPAL-Life hanketta koordinoi Luonnonvarakeskus ja se kestää vuoteen 2020 saakka. Hankkeessa ovat mukana Helsingin yliopisto, Maanmittauslaitos, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Nylands Svenska Lantbrukssällskap sekä ProAgria.

Maatalousmaankäytön suunnittelun työkalun tulee huomioida monenlaisia viljelyolosuhteita, maaperätyyppejä ja muita alueellisia erityisolosuhteita. Työssä keskeistä on huomioida myös viljelijöiden tavoitteet, suuntautuminen, taloudelliset mahdollisuudet ja muut merkittävät seikat, jotka vaikuttavat tilan tuottavuuteen ja menestymiseen. Tällainen tieto löytyy pelloilta ja viljelijöiltä. OPAL-Life -hankkeessa kerätään tietoja toimivilta tiloilta ja kuullaan viljelijöiden ajatuksia tilanpidon arkeen ja viljelypäätöksiin vaikuttavista asioista. Haimme hankekumppaneiksemme ihan tavallisia viljelijöitä eri puolilta Suomea.

OPAL-Life hankkeen toiminta-ajatuksia ovat:

- 1) hankkeen toimet rasittavat viljelijää mahdollisimman vähän ja
- 2) viljelijä hyötyy hankkeeseen osallistumisesta.

¹ Tämä raportti on tehty osana OPAL-Life -hanketta, joka toteutetaan Euroopan komission Life-rahoituksella, (LIFE14 CCM/FI/000254).

This report reflects only the author's view and that the EASME/Commission is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

Minkälaisia tiloja etsimme?

OPAL-Life hanke toimii neljällä suuralueella Suomessa. Alueita ovat Ruukki, Maaninka, eteläinen rannikkoseutu ja Varsinais-Suomen – Hämeen – Satakunnan leikkaava suuralue. Alueet on valittu edustamaan Suomen erilaisia maaperätyyppejä sekä tuotantosuuntia mahdollisimman kattavasti. Olemassa olevien tietojen ja tutkimustulosten olemassa olo oli myös alueiden valinnassa tärkeää, samoin kuin aktiivinen neuvontaverkosto.

Myös pilottitilojen valinnassa pyrimme kokonaisuutena mahdollisimman kattavaan edustavuuteen ja alueellisesti sopivaan sekoitukseen eri tuotantosuuntia edustavia tiloja. Suuralueittain tämä tarkoitti:

Ruukki

- Tiloja, joiden pelloilla eloperäisiä maalajeja
- Maito- ja karjatiloja
- Kevätohraa ja kauraa viljeleviä tiloja

Maaninka

- Tiloja, joiden pelloilla kivennäismaalajeja
- Maito- ja karjatiloja
- Kevätohraa ja kauraa viljeleviä tiloja
- Siemenviljelyä harjoittavia tiloja

Eteläinen rannikkoseutu

- Tiloja, joiden pelloilla savimaata
- Viljatiloja

Varsinais-Suomen – Hämeen – Satakunnan alue

- Tiloja, joiden pelloilla savimaata
- Viljatiloja
- Sika- ja siipikarjatiloja

Muita huomioitavia asioita kaikilla suuralueilla:

- Kaikkien yhden suuralueen tilojen ei tarvitse edustaa alueen päätuotantosuuntaa, vaan esimerkiksi maito- ja karjatilojen lisäksi mukaan olisi hyvä saada myös kasvintuotantotiloja
- Toivoimme mukaan paitsi pitkän linjan viljelijöitä, mutta myös muutaman vuoden sisällä sukupolven vaihdoksen läpikäyneitä tiloja. Ts. nuoria viljelijöitä, jotka ovat oikeutettuja nuorten viljelijöiden tukiin
- Maatalousyrityksen tulisi olla viljelijän pääasiallinen tulonlähde

- Tilakoolla ei ole merkitystä
- Tilojen tulisi harjoittaa tavanomaista maataloutta

Mitä hankkeen pilottitiloilla tehdään?

OPAL-Life hankkeessa tutkitaan, miten pellon käyttöä voidaan optimoida kohdentamalla tuotantopanokset oikein: tarvittaessa lisäämällä niitä korkeatuottoisilla lohkoilla ja taas vähentämällä heikkovasteisilla lohkoilla. Tämä mahdollistaa paremman sadon parhailta peltolohkoilta jolloin huomattavasti tuottavat lohkot on mahdollista siirtää muuhun käyttöön. Näillä toimilla voidaan saavuttaa mm. ilmastohyötyjä, kun voimakkaasti muokattavan peltoalan osuus vähenee ja ympärivuotisen kasvillisuuden osuus kasvaa. Hankkeen pilottitiloja koskevia toimia ovat:

- Tilan peltokohtaisten tietojen hakeminen erilaisista tietovarannoista ja niiden analysointi
- Tilan joidenkin lohkojen maaperäanalyysi ja maaperän tilan seuranta
- Osalla pilottitiloista tilan joidenkin lohkojen kuvaaminen lennokilla biomassatietojen saamiseksi
- Tilan lohkojen satelliittidataan perustuva satotasoanalyysi osana peltojen laajaa tuotantokykykartoitusta
- Osalla pilottitiloista tilan toimien taloudellinen analyysi
- Viljelijöiden haastattelut peltotietojen täydentämiseksi, viljelykäytäntöjen tarkentamiseksi ja palautteen saamiseksi saaduista tuloksista ja ehdotetuista tuottavuuden parannusmenetelmistä

Näistä toimista syntyvät:

- Tilakohtainen satokuiluanalyysi (satokuilu = saadun ja potentiaalisen sadon erotus)
- Osalle pilottitiloista joidenkin lohkojen maaperäanalyysi
- Analyysi peltolohkojen huonon tuotantokyvyn syistä
- Osalle pilottitiloista kattava kannattavuuslaskenta
- Selvitys tilanpitoon vaikuttavista ei-taloudellisista tekijöistä
- Maatalousmaan optimoinnin työkalu

Mitä osallistuvilta viljelijäiltä vaaditaan?

OPAL-Life -hanke on pitkäkestoinen ja urauurtava. Hankkeen onnistumisen kannalta tärkeää on saada kattavat tiedot pilottitilojen peltolohkoilta ja seurata erilaisia muutoksia pitkällä aikavälillä. Tulosten ja kokemusten esilletuominen mediassa on myös tärkeää. Pilottitilan viljelijän kannalta tämä tarkoittaa:

- Sitoutumista yhteistyöhön koko hankkeen keston ajaksi
- Tilatunnuksen luovuttamista taustatietojen hakemista varten
- Suostumusta tilatietojen ja haastatteluaineistojen tutkimukselliseen käyttöön (tarkennetaan valinnan yhteydessä)

- Suostumusta maaperänäytteiden ottoon ja peltolohkojen lennökkikuvauksiin näihin toimiin osallistuvien osalta
- Suostumusta hankkeesta kertovan infotaulun pystyttämiseen tilalle
- Osallistumista noin kerran vuodessa pidettävään henkilökohtaiseen haastatteluun (tutkija vierailee tilalla yhdessä sovittuna aikana (ensimmäisen kerran alkukevällä 2016). Suostumusta haastattelujen tallentamiseen
- Ympäristösitoumuksen tehneiltä viljelijöiltä 5-vuotisen viljelykiertosuunnitelman luovuttamista tutkimuskäyttöön

Pilottitilojen viljelijöitä kannustamme myös:

- Osallistumaan hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin
- Pohtimaan mahdollisuutta järjestää pellonpiennar –tapahtuma omalla tilalla
- Pohtimaan halukkuutta mediayhteistyöhön (lehti- ja uutisjutut, haastattelut ja kuvaaminen)
- Esittelemään tilaansa ja toimintaansa OPAL-Life -hankkeen verkkosivuilla
- Ajatusten jakamiseen muiden hankkeeseen osallistuvien pilottiviljelijöiden kanssa

Mitä osallistuvat tilat hankkeesta hyötyvät?

OPAL-Life -hankkeeseen osallistuminen on ainutlaatuinen mahdollisuus olla mukana kehitystyössä, jolla tavoitellaan tuotantokyvyn kasvua samanaikaisesti ympäristöhyötyjen tuottamisen kanssa siten, että tulos on niin taloudellisesti kestävää kuin viljelijöiden hyväksymää. Osallistuvan viljelijän on mahdollista kehittää oman tilansa toimintaa tuottavampaan ja ympäristöystävällisempään suuntaan yhdessä tutkijoiden kanssa. Viljelijän on halutessaan mahdollista saada näkyvyyttä eri medioissa, mikä tarjoaa mahdollisuuksia oman maatalousliiketoiminnan kehittämiseen ja esille tuomiseen. Hanke tarjoaa mahdollisuuden verkostoitumiseen niin muiden viljelijöiden kuin myös muiden maatalousalan toimijoiden kanssa.

Kaikki hankkeeseen osallistuvat viljelijät saavat omaan käyttöönsä:

- Selvityksen oman tilan saavutettujen ja potentiaalisten satojen erotuksesta (satokuilusta), satokuiluun vaikuttavista syistä ja ehdotuksia satotason nostamiseksi
- Mahdollisuuden hyödyntää yhteistyössä ensimmäisten joukossa hankkeessa kehitettävää pellonkäytön optimointi (PeltoOptimi)-työkalua.

Osa hankkeeseen osallistuvista viljelijöistä saa myös omaan käyttöönsä:

- Tilan maaperäanalyysi ja maaperän tilan seurannasta kertyvä aineisto
- Kattavat laskelmat tilanpidon päätösten taloudellisista seurauksista
- Tietoa tuotannon kestävästä tehostamisesta tukevista toimenpiteistä, kuten viljelykierroista ja tuotantopanosten käytön kohdentamisesta

Infotilaisuudet

Infotilaisuudet pyrittiin järjestämään muiden tilaisuuksien yhteyteen, yhteistyössä hanke- ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. OPAL-Life hankkeen työntekijät olivat mukana seuraavissa hankkeen kohdealueilla järjestetyissä viljelijätilaisuuksissa:

- Raisio 26.11.2015 (RaisioAgro ja NorfaSys-hanke)
- Jokioinen 14.1.2016 (Viljelijän Berner)
- Nivala 9.2.2016 (Viljelijän Berner)

Tilaisuuksissa kerrottiin hankkeesta ja keskusteltiin viljelijöiden kanssa siihen osallistumisesta. Kiinnostunut viljelijä täytti ilmoittautumislomakkeen, johon he liittivät mm. tilatunnuksen, jotta tilan soveltuvuutta hankkeen pilottitilaksi voitiin tarkastella. Tilaisuuksissa kerrottiin, että jokainen kiinnostunut viljelijä ei välttämättä mahdu hankkeeseen mukaan. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä hieman alle 400 henkeä.

Tilaisuuksien lisäksi pilottitiloja etsittiin kahdella lehti-ilmoituksella. Ilmoitukset olivat Savon Sanomissa 30.1.2016 ja Siikajoki-lehdessä 2.2.2016. Yhteensä kiinnostuneita viljelijöitä ilmoittautui hieman yli 50. Maitotiloja ei ilmoittautunut mukaan tilaisuuksien ja lehti-ilmoitusten perusteella, joten olimme yhteydessä ProAgrarian Oulun ja Etelä-Savon neuvojiin ja pyysimme, ja saimme heiltä vinkkejä mahdollisiksi pilottitiloiksi.

**LUONNOVARAKESKUS
ETSII PILOTTILOJA
OPAL-Life-TUTKIMUSHANKKEESEEN**

EU:n rahoittamassa OPAL-Life hankkeessa tutkitaan, miten pellon käyttöä voidaan optimoida kohdentamalla tuotantopanokset oikein: tarvittaessa lisäämällä niitä korkeatuottoisilla lohkoilla ja taas vähentämällä heikotuottoisemmilla.

Mitä osallistuvilta tiloilta vaaditaan?

Hankkeen onnistumisen kannalta tärkeää on saada kattavat tiedot pelloista ja seuroista erilaisia muutoksia pitävällä aikavälillä. Pilottitilan viljelijän kannalta tämä tarkoittaa:

- Sitoutumista yhteistyöhön hankkeen keston ajaksi (2016-2020)
- Tilatunnuksen luovuttamista taustatietojen hakemista varten
- Suostumista Neliötien ja haastatteluaiheistojen tutkimukselliseen käyttöön
- Osallistumista noin kerran vuodessa pidettävään henkilökohtaiseen haastatteluun
- Ympäristösuunnitelman luovuttamista tutkimuskäyttöön

Mitä osallistuvat tilat hankkeesta hyötyvät?

Osallistuvan viljelijän on mahdollista kehittää oman tilansa toimintaa tuottavampaan ja ympäristöystävällisempään suuntaan yhdessä tutkijoiden kanssa. Hankkeeseen osallistuvat viljelijät saavat omaan käyttöönsä:

- Selvityksen oman tilan saavutettujen ja potentiaalisten satojen erotuksesta (satokullusta), siihen vaikuttavista syistä ja ehdotuksia sato-oson nostamiseksi
- Mahdollisuuden hyödyntää yhteistyössä ensimmäisten joukossa hankkeesta kehittävässä peltonkäytön optimointi (PeltoOptimi) -työkalua.

TULE MUKAANI Lisätietoja ja yhteydenotot:

Ari Rajala, erikoistutkija
ari.rajala@luke.fi, p. 029 532 6461

Pirjo Pelttonen-Sainio, professori
pirjo.pelttonen-sainio@luke.fi,
p. 029 532 6433

**LUONNOVARAKESKUS ETSII PILOTTILOJA
OPAL-Life-TUTKIMUSHANKKEESEEN**

EU:n rahoittamassa OPAL-Life hankkeessa tutkitaan, miten pellon käyttöä voidaan optimoida kohdentamalla tuotantopanokset oikein: tarvittaessa lisäämällä niitä korkeatuottoisilla lohkoilla ja taas vähentämällä heikotuottoisemmilla.

Mitä osallistuvilta tiloilta vaaditaan?

Hankkeen onnistumisen kannalta tärkeää on saada kattavat tiedot pilottitilojen pellohloilta ja seurata erilaisia muutoksia pitävällä aikavälillä. Pilottitilan viljelijän kannalta tämä tarkoittaa:

- Sitoutumista yhteistyöhön hankkeen keston ajaksi (2016-2020)
- Tilatunnuksen luovuttamista taustatietojen hakemista varten
- Suostumista tilatietojen ja haastatteluaiheistojen tutkimukselliseen käyttöön
- Osallistumista noin kerran vuodessa pidettävään henkilökohtaiseen haastatteluun
- Ympäristösuunnitelman luovuttamista tutkimuskäyttöön

Mitä osallistuvat tilat hankkeesta hyötyvät?

Osallistuvan viljelijän on mahdollista kehittää oman tilansa toimintaa tuottavampaan ja ympäristöystävällisempään suuntaan yhdessä tutkijoiden kanssa. Hankkeeseen osallistuvat viljelijät saavat omaan käyttöönsä:

- Selvityksen oman tilan saavutettujen ja potentiaalisten satojen erotuksesta (satokullusta), siihen vaikuttavista syistä ja ehdotuksia sato-oson nostamiseksi
- Mahdollisuuden hyödyntää yhteistyössä ensimmäisten joukossa hankkeesta kehittävässä peltonkäytön optimointi (PeltoOptimi) -työkalua.

TULE MUKAANI Lisätietoja ja yhteydenotot

Ari Rajala, erikoistutkija
ari.rajala@luke.fi, p. 029 532 6461

Pirjo Pelttonen-Sainio, professori
pirjo.pelttonen-sainio@luke.fi, p. 029 532 6433

Pilottitilojen valinta

Kaikista mielenkiintonsa ilmaisseista ja tilatunnuksensa antaneista tiloista tehtiin tarkastelu, jossa rekisteritietojen perusteella määritettiin tilan ja siihen kuuluvien peruslohkojen tarkka sijainti sekä lohkojen viljelyhistoria. Yllä esiteltyjä alueittaisia kriteerejä hyödyntäen potentiaalisten tilojen määräksi saatiin tarvittava 20.

Maaliskuun 2016 kuluessa valittuihin tiloihin oltiin yhteydessä puhelimitse ja heiltä tiedusteltiin, ovatko he edelleen kiinnostuneita osallistumaan OPAL-Life hankkeeseen. Kaikille tiloille kerrattiin hankkeen tausta ja tiloilla tapahtuvat toimet ja viljelijät saivat vielä tarvittaessa pohtia osallistumispäätöstään. Kun osallistumispäätös oli saatu, tehtiin puhelimitse lyhyt alkuhaastattelu, jossa kysyttiin tarkentavia kysymyksiä tilasta ja viljelijästä sekä käytiin läpi käytännön asioita joita hankkeeseen osallistumisesta seurasi. Ensimmäinen haastattelukierros toteutettiin pääosin huhtikuun 2016 kuluessa, ja tällöin pilottitilat allekirjoittivat yhteistyösopimukset, joissa täsmennettiin hankkeen toimia, vastuita ja velvollisuuksia sekä käytiin läpi tutkimukseen liittyvät lupa-asiat. Lopulta Ruukin alueelta valittiin pilottitilaksi neljä, Maaningan alueelta viisi, Varsinais-Suomen – Hämeen – Satakunnan alueelta kuusi ja etelärannikon alueelta viisi tilaa.

Tiloille, jotka eivät tulleet valituksi hankkeen pilottitiloiksi, lähetettiin sähköpostitse kirje jossa selvitettiin valinnan tuloksia ja valintaperusteita.

Summary in English

How the pilot farms were chosen?

The Land Use Optimization tool must take into account a wide range of cultivation conditions, soil types and other specific regional conditions. It is also important to consider the objectives, financial capabilities and other important factors that affect the productivity and success of the farm. Such information can be found on fields and from farmers. The OPAL-Life project collects data from active farms and hears farmers' thoughts on issues affecting farm life and farming decisions.

The project operates in four major areas in Finland. The areas include Ruukki, Maaninka, the southern coastal area and Häme – Satakunta region of Southwest Finland. The areas have been selected to represent the different soil types and production areas in Finland as well as possible. The existence of relevant information and research results was also important in the selection, as was an active advisory network. The most comprehensive representativeness and regionally appropriate mix of farms representing different production types were valued. All of the farms cultivate conventionally.

The actions concerning pilot farms include retrieval and analysis of farm-specific data from different databases, soil and financial analysis, drone and satellite images to obtain field data and interviews with farmers. Commitment to participate for the whole length of the project was important in order to examine long-term effects.

This was a unique opportunity to be involved in an effort aiming to increase production capacity while delivering environmental, financial and social benefits. The farmer can develop the farm towards more productive and environmentally friendly way together with the researchers. In addition networking with other farmers and agricultural actors is encouraged. All farmers participating in the project will have access to explanation of the difference between achieved and potential harvests (yield gap), the reasons behind the yield gap and suggestions for raising the yield level. They also have the opportunity to be one of the firsts to utilize the Land Use Optimization tool.

The events to inform about the project were organized in conjunction with other events. The project staff participated in three farmers events in the target areas of the project. It was mentioned at the events that all interested farmers might not be able to fit into the project. Slightly fewer than 400 people attended the events. In addition two press advertisements in the beginning of 2016 were used to search for pilot farms. Dairy farms did not sign up based on events and newspaper announcements so advisors of ProAgria were contacted and asked for tips on possible pilot farms. A total of over 50 farms signed up but only 20 were selected on the basis of pre-selection of farms. Those farms that were not chosen got an email in which it was explained the criteria of pilot farms.